

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю

(м. Харків, 8 квітня 2021 року)

ХНМУ
Харків
2021

Редакційна колегія:

В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов, І.В. Лещина, І.В. Завгородній,
А.О. Ніколаєва, І.В. Корнейко, К.В. Волошко, П.Д. Перцев.

А43 Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 205 с.

*Надіслані до Оргкомітету матеріали публікуються без редакторської
коректорської правки, відповідальність за їх зміст несе автор.*

РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ В ІНТЕРНАТУРІ З ФАХУ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ».....	143
<i>Некрасова Н.О., Товажнянська О.Л., Каук О.І., Марковська О.В.</i>	
УМОВИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНТЕРНІВ-НЕВРОПАТОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	144
<i>Некрашевич Т.В.</i>	
АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ КЛІНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	144
<i>Нескоромна Н.В., Чеботарьова С.О.</i>	
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ.....	146
<i>Ніколаєва А.О., Кривошатка О.В., Федоров В.О., Якименко О.С.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА MOODLE В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	147
<i>Огоренко В.В., Шорніков А.В.</i>	
СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАДАЧ ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ НА ТРЕТЬОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	148
<i>Пантелєєнко Л.В., Антоненко К.В., Косер К., Вінод Т.Я.</i>	
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ ОЧИМА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....	149
<i>Панченко Г.Ю., Железнякова Н.М., Карпенко І.І., Зайченко О.Є., Просолєнко К.О., Кліменко М.І., Фролова-Романюк Є.Ю.</i>	
РЕПОЗИТАРІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	150
<i>Пасієшвілі Л.М.</i>	
ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ФАХОМ «СІМЕЙНА МЕДИЦИНА».....	152
<i>Петров Є.С., Іваницька Т.А., Козакєвич О.Б., Треумова С.І.</i>	
ДИСТАНЦІЙНИЙ МЕТОД МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ДЕЯКІ ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИМОГИ ДО ВИКЛАДАЧА.....	153
<i>Petrova O.</i>	
ESP METHODOLOGY: INTERNATIONAL LEVEL OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE.....	155
<i>Петрусевиц Т.В., Зубленко О.В.</i>	
ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ТА ПРИНЦИПИ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ» НА ДОДИПЛОМНОМУ РІВНІ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ.....	156
<i>Holovanova I.A., Pluzhnikova T.V., Bielikova I.V., Liakhova N.O., Krasnova O.I., Bezborodko M.M.</i>	
ANALYSIS OF PROFESSIONAL VOICE DISORDERS IN TEACHERS.....	157
<i>Погоріла А.В., Шінкарук-Диковицька М.М., Ковальчук Л.О., Мунтян О.В.</i>	
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ НОВІТНІХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. М. І. ПИРОГОВА.....	159
<i>Потіха Н.Я., Ковалик О.С.</i>	
НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК КЛЮЧОВА ПАРАДИГМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ.....	160
<i>Romashkina O.A.</i>	
COMBINATION OF ONLINE CLASSES AND DISTANCE LEARNING DURING PRACTICAL CLASSES IN THE ELECTIVE COURSE "MATERIALS SCIENCE AND DENTAL EQUIPMENT".....	162
<i>Разумна А.Г., Каруник К.Д., Харківський В.С.</i>	
ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЯК ЧИННИК ТА ПОКАЗНИК ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	162
<i>Рябова О.О., Кашута В.Є.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	164
<i>Рябушко О.Б., Єрошенко Г.А., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Шевченко К.В.</i>	
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ З ТОЧКИ ЗОРУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	164
<i>Ряснянський Т.А.</i>	
КІНЕЦЬ ЕПОХИ АНТИБІОТИКІВ.....	166
<i>Садовниченко Ю.О., М'ясоєдов В.В., Пастухова Н.Л.</i>	
МИСТЕЦТВО НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ.....	167

**ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ НОВІТНІХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. М. І. ПИРОГОВА**

*Погоріла А.В., Шінкарук-Диковицька М.М., Ковальчук Л.О., Мунтян О.В.
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова, м. Вінниця, Україна*

Минулий рік поставив усі навчальні заклади в такі умови, що жодна установа не може представити своє викладання та існування без дистанційної форми навчання [1]. У підготовці майбутніх лікарів це вимагає не абияких зусиль та професійності зі сторони викладачів та наполегливості і мотивації зі сторони студентів. Особливостями навчання здобувачів стоматологічного факультету є опитування та необхідність інтегрування в практичні заняття елементів підготовки до складання «КРОК» та Державного іспиту, максимальний рівень професійної підготовки в практичній стоматології.

Серед переваг online навчання можна виділити: гнучкість, актуальність, економічну ефективність, інтерактивність. У свою чергу, це дає змогу студентам мати цілодобовий доступ до навчальних матеріалів, постійну підтримку й консультації викладачів, відео лекції та інші технологічні рішення для забезпечення ефективного та якісного процесу навчання, але є і мінуси [2]. Стоматологія невід'ємно пов'язана з практичними навичками, з перевіркою теоретичних знань на практиці. Це все спонукає до пошуку новітніх методик викладання, обміну досвідом серед колег сусідніх держав та розробку власних підходів до мотивації і навчання студентів [3].

Для вирішення поставленої мети нами були розроблені ситуаційні задачі, які повторювали реальні клінічні умови, разом з цим, до задач додавали фото, рентген та відео клінічного випадку, що, у свою чергу, імітували реального пацієнта, а студенти брали активну участь у розборі клінічного випадку з подальшим призначенням лікування. Більше за те, так можна демонструвати клінічні випадки рідкісних захворювань або патології, яка чітко відповідає темі, що зазвичай неможливо в умовах реальної лікарні.

Так, на місце клінічних прийомів, які проходять на базі кафедри, приходять відео практичних маніпуляцій, які були зроблені раніше, хтось з практикуючих лікарів веде свій блог і виставляє роботи в YouTube каналі, і саме завдяки таким відеороликам можна познайомитися з деякими мануальними особливостями проведення лікування в стоматологічній практиці. Авжеж, це надає можливість студенту переглянути декілька разів відео, зробити аналіз побаченого і сформулювати ряд питань до викладача за необхідності. Разом з цим, приходить усвідомлення і прийняття того, що студенти - це різні люди за темпераментом, способом сприйняття нової інформації, особливістю засвоєння нових знань, а деякі вдало підібрані професійні відеороботи спонукають до самовдосконалення, жагу до нових знань та підсилює інформальну форму навчання. Щодо лекційного матеріалу, то необхідно зазначити, що така форма навчання студентами сприймається набагато краще. Провівши опитування серед здобувачів вищої освіти, було відмічено: опрацювання матеріалу було можливо у будь-який час і у будь-який термін (78% опитуваних), багато хто бажав би і у майбутньому зберегти online лекції при виході із карантинних умов (89,4% опитуваних), що значно економить час. Наступним аспектом який позитивно впливає на рівень успішності студентів в умовах дистанційного навчання є велике різноманіття тестових завдань, які студент може опрацювати в умовах дистанційного навчання, в необмеженій кількості. Тобто студент в режимі тренування може готуватись до зайняття стільки часу, скільки йому потрібно, а це як раз і є одним із складових індивідуального підходу до навчання. Такі умови дають змогу добре закріпити матеріал, отримати хороші знання з даної теми і відповідно, вищі результати успішності.

Про це свідчать показники, які ми отримали при порівнянні кількості балів отриманих у 2019 році та 2020 році серед студентів 5 курсу стоматологічного факультету на кафедрі терапевтичної стоматології. Отже, за 2019 рік, середня кількість балів складала 146,25, що в традиційній системі оцінювання відповідала оцінці 3,64. Натомість у 2020 році, коли викладачі та студенти вийшли на дистанційне навчання, рівень знань покращився і становив – 165,75 балів, що відповідало оцінці – 4,14.

Таким чином, ми можемо стверджувати, що навіть незначне покращення успішності, свідчить про вірний вектор роботи викладачів, які не дивлячись на складні реалії, знаходять нові

підходи та методики до навчання. Це безумовно стимулює та мотивує, в першу чергу нас – педагогів, весь час удосконалюватись та шукати нестандартні підходи до сучасних майбутніх лікарів. І хоча жодна відеоконференція, фото чи тест не замінить реального спілкування та практичної роботи, це дає можливість забезпечення безперервності медичної освіти з тимчасовим акцентом на теорії з подальшим впровадженням у практику при сприятливих епідеміологічних умовах.

Література

1. Кузьміна І. Проблеми та переваги дистанційного навчання <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1031>
2. Совсун Інна. Шість проблем української вищої освіти, які виявив карантин <https://osvita.ua/vnz/74767/>
3. Мельник Ю.В., Богданова Н.В. Особливості комунікативних зв'язків у сучасній вищій школі // Розвиток професійних компетентностей державних службовців: комунікативний аспект: матеріали щорічної науково-практичної конференції за міжнародною участю (Київ, 3-4 листоп. 2016 р.) / за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Белінської, В.М. Сороко, Л.А. Гаєвської. – Київ : НАДУ, 2016. – 460 с.

НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК КЛЮЧОВА ПАРАДИГМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

Потіха Н.Я., Ковалик О.С.

*Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського, м. Тернопіль, Україна*

Вступ. У світлі реформування медичної освітньої системи, з метою приведення стандартів підготовки фахівців галузі знань „Охорона здоров'я” у відповідність до вимог міжнародної та європейської систем сертифікації якісна підготовка фахівців на усіх рівнях вищої освіти є неможливою без модернізації освітніх програм. При цьому вищим навчальним закладам і науковим установам на правах їх автономії та самоврядування надане право самостійно розробляти та впроваджувати власні освітні (освітньо-професійні чи освітньо-наукові) програми в межах ліцензованих спеціальностей, визначати зміст і наповнення програм навчальних дисциплін, вводити необхідні спеціалізації. При цьому модернізація освітніх програм відбувається на засадах компетентнісного, студентоцентрованого підходів, з дотриманням принципів академічної доброчесності, що сприятиме формуванню необхідних знань і вмінь у випускників та їх готовності до майбутньої успішної професійної діяльності [1].

Особливої уваги потребує модернізація програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, адже випускник програми – це майбутній викладач вищого навчального закладу і науковець. Ступінь доктора філософії є загально визнаною кваліфікацією, яка забезпечує можливість подальшої викладацької та дослідницької діяльності [2]. Відповідно до дискрипторів Національної рамки кваліфікацій, доктор філософії повинен володіти найбільш передовими концептуальними та методологічними знаннями в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей, уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових та складних ідей, спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності, ініціювати інноваційні комплексні проекти, бути лідером та мати повну автономність під час реалізації проектів [3]. З огляду на це навчання через дослідження є ключовою парадигмою нових освітньо-наукових програм підготовки доктора філософії.

Основна частина. У Тернопільському національному медичному університеті ім. І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (ТНМУ) здійснюється підготовка докторів філософії за ліцензованими спеціальностями галузі знань 22 Охорона здоров'я: 222 Медицина, 228 Педіатрія, 221 Стоматологія, 226 Фармація, 223 Медсестринство та за спеціальністю 091 Біологія галузі знань 09 Біологія. Підготовка фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється відповідно до вимог „Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261, за ліцензованими освітньо-науковими програмами та навчальними планами, затвердженими Вченою радою університету для кожної спеціальності [4].